

JAUNATNES KONSULTATĪVĀ PADOME

Vaļņu iela 2, Rīga, LV 1050, Latvija

Protokols Nr.1

Sēdes norise: 2016.gada 29.novembrī plkst.10:30

Sēdes norises vieta: Izglītības un zinātnes ministrijas Apspriežu zāle

Sēdi vada:

K. Šadurskis - izglītības un zinātnes ministrs

Sēdē piedalās:

E.Anškens - biedrības „Latvijas Jaunatnes padome” prezidents

A.A.Astukevičs - biedrības „Ventspils Jauniešu dome” pārstāvis

L.Celmiņa - biedrības “Latvijas Sarkanais Krusts” struktūrvienības “Latvijas Sarkanā Krusta Jaunatne” vadītāja

E.Cēne - biedrības “Jaunatne smaidam” pārstāve

V.Kalvāne - Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta Plānošanas nodaļas vecākā referente

G.Kelle - biedrības “Jaunatnes organizāciju apvienība IMKA Latvija” prezidente

K.Krastiņa - Aizsardzības ministrijas Personāla attīstības departamenta Militārās izglītības un zinātnes nodaļas vecākā referente

L.Lazdāne - biedrības „RED – Radošu efektu darbnīca ” pārstāve

J.Logins - biedrības “Jauniešu konsultācijas” valdes loceklis

R.Medne - biedrības “Latvijas Mazpulki” padomes priekšsēdētāja

V.Muižniece-Briede - Veselības ministrijas Sabiedrības veselības departamenta Starpnozaru sadarbības nodaļas vecākā eksperte

E.Pelša - Valsts izglītības satura centra Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas vecākā referente

- A.Riba - Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktora vietniece jaunatnes jomā
- E.Spriņģe - Jaunsargu pašpārvaldes vadītāja
- D.Sproģe - Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras direktore
- A.Tutova - Labklājības ministrijas Darba tirgus politikas departamenta vecākā eksperte
- Z.Začeva - Latvijas Pašvaldību savienības Jaunatnes lietu speciāliste
- M. Zeimule - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra biroja vadītāja

Sēdē piedalās pilnvarotie pārstāvji:

- L.Naudiša - Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente
- I.Vālodze-Ābele - biedrības “Klubs “Māja” – jaunatne vienotai Eiropai” valdes locekle
- R.Porniece - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālos jautājumos

Sēdē piedalās uzaicinātie pārstāvji:

- A.Brinkmane - Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā referente
- M. Langrāts - Izglītības un zinātnes ministrijas ministra padomnieks
- V. Šķēle - Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras Starptautiskās sadarbības un atbalsta daļas vadītāja

Sēdē nepiedalās:

- R.Elbakjans - biedrības “Streetbasket” valdes priekšsēdētājs
- I.Freiborne - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības darba koordinētāja
- J.Moisejenkova - biedrības “Latgales jauniešu sadarbības tīkls” pārstāve

K.Plāte	- biedrības “Klubs “Māja” – jaunatne vienotai Eiropai”
prezidente
J.Ramiņa	- Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta
Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības
nodaļas vecākā referente
A.Semeņaks	- biedrības “Smart kick” pārstāvis
Ņ.Turubanovs	- biedrības “Urban move” pārstāvis

Sēdi protokolē:

E.Lācutis	- Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un
attīstības departamenta vecākais referents |
|-----------|--|

Darba kārtība

1. Par izmaiņām Jaunatnes konsultatīvās padomes personālsastāvā.
2. Par pētījuma “Latvijas jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā” gala ziņojumu.
3. Par grozījumiem Jaunatnes likumā.
4. Par Jaunatnes politikas valsts programmu 2017.gadam.

1. Par izmaiņām Jaunatnes konsultatīvās padomes personālsastāvā

K.Šadurskis atklāj sēdi un informē par Saeimā pieņemtajiem grozījumiem Jaunatnes likumā, uzsverot, ka ir aktualizēti finansējuma piešķiršanas kritēriji jaunatnes organizācijām un projektu īstenošanas termiņš. Tā kā šī ir pirmā Jaunatnes konsultatīvās padomes (turpmāk – padome) sēde 2016.gadā un atjaunots tās personālsastāvs, ministrs aicina JKP locekļus iepazīstināt padomes locekļus ar sevi.

K.Šadurskis informē par sēdes darba kārtību.

D.Sproģe ierosina mainīt darba kārtībā izskatāmo jautājumu secību, mainot vietām pētījuma “Latvijas jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā” gala ziņojuma prezentāciju un informāciju par grozījumiem Jaunatnes likumā, lai nepieciešamības gadījumā uz pētījuma secinājumiem varētu atsaukties, diskutējot par pārējiem sēdes darba kārtības jautājumiem.

K.Šadurskis apstiprina padomes darba kārtību.

A.Riba informē, ka Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras organizētā Reģionālā foruma “Jaunatnes stratēģija pašvaldībās” (2016.gada 12.-13.maijā) rekomendācijās ieteikts padomē iesaistīt pārstāvjus no Zemkopības, Tieslietu, Satiksmes, Ārlietu, Finanšu un Ekonomikas ministrijām, kā arī plānošanas reģioniem. Ja tiktu paplašināts padomes sastāvs būtu nepieciešams arī palielināt Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk - ministrija) – kā par jaunatnes politikas jomu atbildīgās ministrijas – pārstāvju skaitu. Lai veiktu sastāva paplašināšanu ir nepieciešams grozīt 2014.gada 26.maija Ministru kabineta noteikumus Nr.265 “Jaunatnes Konsultatīvās padomes nolikums.”

E.Anškens informē, ka sākotnējā pamatideja padomei ir līdzsvars pārstāvniecībā starp valsts pārvaldi un organizācijām, kas nozīmētu to, ka, paplašinot valsts pārvaldes sektoru padomē, būtu jāpalielina arī padomē iesaistīto organizāciju skaits. Tas nozīmē, ka padomes sastāvs kļūtu teju divas reizes lielāks. Turklāt jau esošās padomē pārstāvētās ministrijas arī ir tās, kas visvairāk nodarbojas ar jaunatnes politikas jautājumiem. Nepieciešamības gadījumā citas ministrijas ir iespējams pieaicināt, skatot konkrētus jautājumus, bet palielināt padomes locekļu skaitu būtu neproduktīvi.

K.Šadurskis piekrīt, sakot, ka jau esošais padomes skaitliskais sastāvs var būt par lielu, lai katrs viedoklis varētu tikt uzklauts, argumentēts un izdiskutēts.

R.Porniece pievienojas E.Anškēna viedoklim, piebilstot, ka nesaredz pārējo ministriju iesaistes - kā patstāvīgo pārstāvju – nepieciešamību šajā padomē.

Padome nolemj neatbalstīt priekšlikumu par tās sastāva paplašināšanu.

2. Par pētījuma “Latvijas jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā” gala ziņojumu

G.Klāsons informē par pētījuma mērķi, tā tapšanas gaitu, izmantoto metodiku, aptaujāto jauniešu skaitu, galvenajiem secinājumiem. Padomes locekļi tiek informēti, ka ikviens ar pētījumu var iepazīties arī portālā www.jaunatneslietas.lv, kā arī ministrijas tīmekļa vietnē sadaļā “Publikācijas un statistika”.

J.Logins interesējas, vai pētīts tas, cik daudz jaunieši pēc uzņēmējdarbības studijām arī kļūst par uzņēmējiem. Pēc viņa rīcībā esošās informācijas, tādu nav daudz.

A.Tutova informē, ka Labklājības ministrijas rīcībā ir dati, kas rāda, ka ar labu izglītību uzņēmējdarbībā ir viegli atrast darbu jebkurā citā nozarē.

D. Sproģe interesējas, cik jaunieši ir aptaujāti pētījuma tapšanā, vai ir pieejams procentuālais dalījums, kuri jau ir iesaistījušies uzņēmējdarbībā, un, kuri ir izteikuši vēlmi to darīt. Tāpat, kāds ir rezultatīvais rādītājs (procentos), lai varētu apgalvot, ka valstī ar jauniešu uzņēmējdarbību ir viss kārtībā.

A.Tutova jautā, vai ir pētīti dati reģionu un nozaru griezumā?

G.Klāsons uzsver, ka galvenais secinājums, kas iestrādāts ziņojumā un tika arī prezentēts ir - ir nepieciešams radīt atbilstošu vidi uzņēmējdarbībai tiem, kas jau ir iesaistījušies vai vēlas iesaistīties uzņēmējdarbībā. Piemēram, Spānijā un Grieķijā uzņēmējdarbībā iesaistīto jauniešu īpatsvars ir augsts, bet šajās valstīs jaunieši ir spiesti iesaistīties uzņēmējdarbībā, jo nav citu iespēju.

K.Šadurskis jautā, kā palīdzēt tiem, kam primārā ir biznesa ideja, jo var secināt, ka šajās valstīs daļa jauniešu darbojas nevis pēc klasiskās uzņēmējdarbības formas, t.i., vispirms biznesa ideja pēc tam realizācija, bet gan dzīves apstākļu spiesti meklē veidus kā nodarboties ar uzņēmējdarbības formām.

G.Klāsons atbild, ka vairākās valstīs tiek īstenots tāds veids, kā “neveiksmju finansēšana”, bet tas nevar būt kā universiāls rīks visur. Turklāt pētījumā novērots, ka tie jaunieši, kas ilgāku laiku ir iesaistīti uzņēmējdarbībā par finanšu instrumentu trūkumu nesūdzas.

A.Tutova interesējas, vai ir liels tas jauniešu īpatsvars, kuri uzreiz uzsāk uzņēmējdarbību, nestrādājot vispirms darba tirgū kā tādā.

G.Klāsons atbild, ka nav pieejami skaitļi, bet pētījuma gaitā secināts, ka biežāk jaunieši uzņēmējdarbību uzsāk tad, ja viņu tuvākajā sociālajā lokā ir labie piemēri. Tāpat nav nepieciešams veiksmes faktoru uzņēmējdarbībā vienmēr saistīt ar cilvēka vecumu.

J.Logins interesējas, vai efektīvāk nebūtu jau skolās veidot dažādas programmas par uzņēmējdarbību vai tomēr labāks ir otrs risinājums - radīt dažādus atbalsta mehānismus uzņēmējdarbības uzsākšanai jau pēc skolas beigšanas.

R. Porneice uzsver arodbiedrību pozīciju, ka jau pamatskolā jāstāsta par to, kas ir tirgus, kas un kādas ir uzņēmējdarbības formas, jo dati liecinot, ka daudzi jaunieši jau pēc pamatskolas un vidusskolas absolvēšanas iesaistās darba tirgū.

G.Klāsons piekrīt, bet aicina dēvēt to par izglītošanu uzņēmējspējās nevis uzņēmējdarbības nodalīšanu kā tādu.

E.Pelša informē, ka izglītības saturā jau šīs formas ir ietvertas, jautājums ir par to efektivitāti.

D.Sproģe uzsver pētījuma kvalitāti un jautā, kā dati tiks izmantoti.

A.Riba informē, ka pētījuma secinājumos norādīts, ka viena no būtiskākajām problēmām ir jauniešiem draudzīgas informācijas trūkums, tādējādi, vispirms ministrija sadarbībā ar atbildīgajām institūcijām plāno uzsākt darbu pie informācijas apkopošanas un izplatīšanas jauniešiem draudzīgā veidā. Arī portāla www.jaunatneslietas.lv pārveidošanā tas tiktu ņemts vērā, lai jauniešiem pamatinformācija būtu viegli pieejama un skaidri saprotama.

E.Pelša aicina šajā jautājumā sadarboties ar Valsts izglītības attīstības aģentūru, kura jau uzsākusi līdzīgu projektu.

J.Logins aicina pievērst uzmanību tam, vai iecere par informēšanu uzņēmējiem draudzīgā valodā šobrīd nav kādas citas institūcijas dienas kārtībā, lai darbs nepārklātos.

D. Sproģe uzsver, ka viņasprāt, problēma nav tikai informēšanā, bet veselā virknē citu faktoru. Uzskata, ka nav lietderīgi ieguldīt finanšu līdzekļus pētījumos, ja to jauniešu skaits, kas ir iesaistīti uzņēmējdarbībā, saskaņā ar pētījumu jau ir pietiekams.

G.Klāsons atgādina, ka šī pētījuma mērķis bija nevis pētīt kā palielināt jauniešu procentu, kuri iesaistās uzņēmējdarbībā, bet gan pētījums un tā secinājumi ir veidoti par to, kā jaunieši, kuriem ir ideja un uzņēmējspējas, netiek atturēti pamēģināt iesaistīties uzņēmējdarbībā un kā veidot jauniešu uzņēmējdarbībai atbalstošu vidi tiem, kas jau ir iesaistījušies uzņēmējdarbībā.

J.Logins stāsta par pieredzi sarunās ar uzņēmējiem, uzsverot to, ka trūkst patiešām labu biznesa ideju, kurās ir vērts ieguldīt.

G.Klāsons piekrīt un uzsver, ka nav pareizi par labajiem piemēriem pasniegt tos stāstus, kur uzņēmēji naudu ir saņēmuši, jo "citam nebija, kam dot". Tādēļ svarīgi ir kvalitātes kritēriji, kas tiešām ir laba biznesa ideja vēl pirms tā uzsākšanas.

Padome pieņem zināšanai ziņojumu par pētījuma rezultātiem.

3. Par grozījumiem Jaunatnes likumā

A.Riba informē par grozījumiem Jaunatnes likumā, kurus Saeima ir atbalstījusi 2016.gada 24.novembrī. Likumprojekts nosaka kritērijus valsts budžeta finansējuma piešķiršanai jaunatnes organizāciju darbības atbalstam, jo esošajā likuma redakcijā noteiktie kritēriji vairs neatbilst aktuālajai situācijai jaunatnes jomā. Būtiski uzsvērt, ka jaunatnes organizāciju darbības atbalstam tiks rīkots atsevišķs projektu konkurss reizi divos gados, kura ietvaros organizācijas varēs pieteikties darbības atbalsta finansējumam divu gadu periodam. Uzsver, ka grozījumi tika skatīti kopā ar ikgadējo budžeta paketi, līdz ar to šie grozījumi skar jautājumus, kas saistīti ar valsts budžeta piešķiršanu. Pārējo priekšlikumi grozījumiem Jaunatnes likumā tiks skatīti nākamgad un turpināsies darbs darba grupā. Norāda, ka kritēriji izstrādāti balstoties

uz padomes darba grupas "Jaunatnes organizāciju attīstības un kapacitātes stiprināšanas darba grupa" izstrādātajām rekomendācijām un kritērijiem.

D.Sproģe aicina skaidrot kritēriju par organizācijas piederību starptautiskam sadarbības tīklam, proti, lai to nevarētu interpretēt kā divpusēju sadarbības līgumu slēgšanu. Tāpat nepieciešams skaidrojums par to, kā kontrolēs organizāciju atbilstību likumā noteiktajam biedru skaitam.

E.Anškens informē, ka nav pamats uzskatīt, ka tuvākajā laikā varētu veidoties daudz tādu jaunatnes organizāciju, uz kurām attieksies likumā minētie kritēriji. Tendence neesot tāda, ka Latvijā veidojas lielas jaunatnes organizācijas. Ir mazas organizācijas, kas vairāk strādā reģionos.

G.Kelle paskaidro, ka sadarbības tīkls ir viena lieta, bet starptautiska organizācija, kas darbojas kādā noteiktā jomā, ir traktējama savādāk. Starptautiska tīklošanās varot notikt visu laiku, tai neesot robežu.

A.Riba informē, ka šī kritērija mērķis ir attīstīt starptautisko sadarbību, lai nacionāla līmeņa jaunatnes organizācijas vairāk pārstāvētu Latvijas jauniešu intereses starptautiskā līmenī darbojoties dažādos starptautiskajos tīklos un sadarbojoties ar citām organizācijām gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās. Izskatīsim priekšlikumu kritēriju plašāk paskaidrot attiecīgajos Ministru kabineta noteikumu grozījumos. Visas piecas organizācijas, kas atbilst šiem kritērijiem darbojas starptautiskajos tīklos. Konkurss nacionāla līmeņa jaunatnes organizācijām par finansējuma piešķiršanu tiks izsludināts nākamā gada pirmajā ceturksnī.

Padome pieņem zināšanai informāciju par grozījumiem Jaunatnes likumā.

4. Par Jaunatnes politikas valsts programmu 2017.gadam

A.Riba informē, ka Jaunatnes politikas valsts programma 2017. gadam (turpmāk – valsts programma) vēl ir izstrādes stadijā un piedāvātais atbalsta sadalījums ir indikatīvs. Plānots, ka valsts programma tiks apstiprināta līdz gada beigām, kā arī steidzamības kārtā tiks virzīti grozījumi 2013.gada 5.novembra Ministru kabineta noteikumos Nr.1243 "Kārtība, kādā piešķir valsts budžeta finansējumu, kas paredzēts jauniešu iniciatīvas un līdzdalības veicināšanai lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, darbam ar jaunatni un jaunatnes organizāciju darbības atbalstam," lai precizētu administrēšanas kārtību un atbalstāmās aktivitātes un attiecināmās izmaksas.

Valsts programmā atbilstoši grozījumiem Jaunatnes likumā noteiktas jaunatnes politikas prioritātes 2017.gadam:

- 1) veicināt ilgtermiņa darbu ar jaunatni plānošanu vietējā un reģionālā līmenī;
- 2) atbalstīt jaunatnes organizāciju darbības attīstību, tostarp sadarbību ar valsti un pašvaldībām, kā arī starptautiskajām institūcijām jaunatnes politikas nozarē;
- 3) vienota modeļa izstrāde jauniešu neformālās izglītības atzīšanai valsts mērogā;
- 4) attīstīt darbā ar jaunatni iesaistīto personu profesionālo pilnveidi.

Valsts programmā plānots iekļaut šādas atbalsta formas: atbalsts pašvaldībām; atbalsts jaunatnes organizācijām; starptautiskā sadarbība; pētniecība un jauniešu informētības palielināšana. Valsts programmas finansējums ir 353 323 EUR, papildus ir piešķirts finansējums deputātu iebalsotajiem priekšlikumiem:

- 100 000 EUR Valstiskās audzināšanas programmas īstenošanai biedrībai "Latvijas Mazpulki";
- 100 000 EUR dotācija darbības nodrošināšanai biedrībai "Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija"

- 29 140 EUR studentu biznesa projektu konkursa "Radām novadam" norisei (biedrība "Radām novadam")

Līdzfinansējums Eiropas Komisijas grantam Strukturētā dialoga pasākumiem iekļauts 70.11. apakšprogrammā "Dalība Eiropas Savienības projektos".

D.Sproģe interesējas, vai ir iespējams minētās četras prioritātes papildināt ar citām, piemēram, saistībā ar sociālās iekļaušanas un jauniešu bezdarba mazināšanas jautājumiem. Norāda, ka Valsts programmā gadu no gada ir redzamas vienas un tās pašas prioritātes un netiek sasniegts progress.

A.Riba uzsver, ka šis ir pirmais gads, kad Valsts programmā ir noteiktas un ierakstītas jaunatnes politikas prioritātes, jo šis nosacījums ir iestrādāts apstiprinātajos grozījumos Jaunatnes likumā. Šīs prioritātes neizslēdz tās prioritātes, kas ir Jaunatnes politikas īstenošanas plānā 2016.-2020.gadām, kā arī tās, kas ir noteiktas Eiropas līmeņa dokumentos un ir saistošas Latvijai. Valsts programmā minētās prioritātes ir galvenie darba uzdevumi nākamajam darba gadam kopumā. Kā arī Valsts programmas ietvaros noteiktais neizslēdz ne Bratislavas ceļa kartē noteikto, ne arī Strukturētā dialoga konferencē Košicē pieņemtās rekomendācijas. Ja ievērojami paplašinās prioritāšu sarakstu, tad pastāv risks: jo vairāk rekomendāciju, jo mazāk tiek paveikts. Eiropas līmenī ir uzstādījums sašaurināt prioritātes un skatīties uz tām lietām, kuras var paveikt īsākā laika posmā tādējādi virzoties uz ilgtermiņa mērķu sasniegšanu un problēmu mazināšanu.

D.Sproģe uzskata, ka nav skaidrības "par virzīšanos jaunatnes politikā uz priekšu", tai skaitā sociālās iekļaušanas jautājums vienmēr bijis aktuāls. Uzsver, ka ne mazāk svarīga ir krievvalodīgo jauniešu iesaiste jaunatnes politikas procesos, un to, ka šos jautājumus nevajag atstāt novārtā.

A.Riba vēlreiz informē, ka D.Sproģes nosauktās prioritātes nav izslēgtas un tās ir aktuālas gan šogad, gan arī nākošgad, gan arī turpmākajos gados. Norāda, ka D. Sproģes priekšlikums tiks izskatīts.

E.Anškens paskaidro, ka Valsts programmā netiek iekļauta visa nauda, kas ik gadu tiek ieguldīta jaunatnes jomā no valsts budžeta. Pretējā gadījumā šī summa būtu mērāma miljonos, Valsts programma būtu daudz apjomīgāka un prioritātes daudz plašākas. Liela daļa naudas darbam ar jaunatni šobrīd ir citu ministriju programmās. Līdz ar to arī ministrijas Valsts programmā ietvertās prioritātes ir konkrēti darba uzdevumi, kas neizslēdz pārējo, bet gan papildina un nosaka darbības konkrētam gadam.

D.Sproģe akcentē, ka vienmēr nevajag vadīties pēc tā, ko var paveikt finansiālā ziņā, ir jādomā par politikas veidošanu kā tādu.

E.Anškens atgādina, ka viens no padomes uzdevumiem arī ir virzīt savus priekšlikumus izskatīšanai atbildīgajām institūcijām, vispirms tos padziļināti skatot un vērtējot. Taču jāsaprot, ka Izglītības un zinātnes ministrijai ne vienmēr ir iespēja ietekmēt citu valsts iestāžu darbu.

Padome pieņem zināšanai sniegto informāciju par Valsts programmu.

Pielikumā:

1. 2016.gada 29.novembra Padomes sēdes dalībnieku reģistrācijas lapa uz 2 lp.;
2. Prezentācija "Latvijas jauniešu iesaiste uzņēmējdarbībā" uz 16 lp.;
3. Prezentācija Padomes sēdē skatāmajiem jautājumiem uz 21 lp.

Sēde tiek slēgta 12:20

Priekšsēdētājs

K. Šadurskis

